

Kunde der f. Eks. ikke oprettes et *Fond* med det Formaal for *Oje at hjælpe ældre, flittige, arbejdsvante Kvinder til et Hjem?*

Der er dog adskillige Rigmænd, som gerne vil forbedre deres Medmenneskers Kaar, og dette maatte vel ogsaa kunne ske i dette Tilfælde.

Hvis der til saadant et Husbrug blev ydet et rentefrit Laan af 1500 Kr., blev der at svare i Rente 75 Kr. aarlig. (De 1500 Kr. maatte man vel kunne faa i Husmændenes Kreditforening som 1ste Prioritet til 5 pCt., iberegnet Afdrag). Og 75 Kr. maa en stræbsom Kvinde kunne faa ud af Jorden og endda leve ordentligt, om end sparsommeligt, i Særdeleshed hvis hun, som den belgiske Kvinde, lærer at udnytte Jorden ved Paapasenhed gennem Arbejde. Et Arbejde, der synes festligt, fordi det udføres saa omhyggeligt — et Arbejde, der sikkert har bidraget sit til at den belgiske Jord er bleven bekendt for sin Frugtbarehed, at den har kunnet give Brød til 3 Gange saa mange Mennesker som den danske.

Men som Ordsproget siger: Noget for noget. For den Hjælp, en Kvinde eventuelt modtager ved at faa et Husmandsbrug af Værdi 3000 Kr. for 1500 Kr., maa hun til Gengæld gøre Samfundet en Tjeneste. Og det kunde f. Eks. ske ved, at hun adopterede et lille hjemløst Barn!

Derved faar hun én at bygge Hjem til, én at arbejde for, og vil da ikke føle sig saa ene. Og nogle af de mange stakkels, forældreløse Børn kunde paa denne Maade faa et sundt Hjem i landlige Omgivelser med legemligt Arbejde. Denne Side af Sagen var maaske ikke den mindst vigtige.

Man bør ikke fræmdeles blive ved at gaa udenom Kvinderne. Der gives her i Landet Landet over 46,000 ugifte Kvinder i Alderen fra 30—50 Aar, og i det hele er der ca. 55,000 flere Kvinder end Mænd. Et saadan Antal Kvinder kan og maa forblive ugifte, men leve skal de, og maa rent menneskeligt set ogsaa have Ret til nogle af de Goder, der bydes i et humant Samfund.

Den fremstillede Tanke, synes jeg, er en af de Veje, der maa kunne benyttes til at hjælpe en Del af disse Kvinder. Mulig maa den ændres eller forbedres i Enkelthederne — og det bliver den bedst ved at blive drøftet. — Og ved at blive forsøgt!

Sorø Husholdningsskole, i Januar 1903.
Magdalene Lauridsen, (i Husholdningsbladet.)

Af Bøger og Blade.

—0—

Vi gengiver her nogle af de Udtalelser, der er faldne i Anledning af Mordet i Ørsted henholdsvis efter Kvindernes Blad og Aalborg Amtstidende:

... Den Forraelse af Samfundet, der vil fremkomme ved, at ikke slige Skændigheder forhindres og straffes tilbørligt, kan hverken Mænd eller Kvinder være tjent med. Men saa længe Kvinderne er politisk umyndige, er det Mændenes Skam, naar slige Tilstande indtræder.

Vi Kvinder kan dog nok gøre noget. Johannes Jørgensen fortæller jo om, hvorledes der i Italien i et lignende Tilfælde er rejst et Æresminde for en ung Pige, som alle havde kappedes om at være med til.

Naar en Mand yder sit Land eller Viden-skaben Tjenester, saa er det almindeligt, at han hædres med et større eller mindre Mindesmærke. Fornylig er jo rejst en Mindestøtte for Niels Kjeldsen, der værgede sin Soldaterære og hellere gav Livet, end lade sig

tage til Fange. Men denne unge Pige! Har hun gjort mindre? Har hun med al sin Magt værget sin Kvindeære, og maa ikke alle forstandige Kvinder sige hende Tak derfor? Lad det dog kendes, at vi føler, vi staar i Taknemlighedsgæld til hende, for hvad hun har gjort, og for det gode Eksempel, hun gav.

Havamaal siger: Et ved jeg, som aldrig dør, og det er Dom over død Mand. Naar det gamle Rim talei saaledes, viser det, at her i Norden er Eftermælet højt agtet, noget stort, noget, det er værd at stride for, hvad enten det sker paa den ene eller den anden Maade. Lad nu os Kvinder enes om at rejse en Mindesten paa Ørsted Kirkegaard for den heltemodige unge Pige. Saa understreger vi derved, at det at værges sin Ære er for en Kvinde ædel Daad, værd at leve i Menneskers Ihukommelse. Naar vi saa har rejst Stenen: „Da ve hver en Kvinde, der ej bliver hed, saa tit hendes Øjne den skuer.“

Marie Farre.

... Det vækker Forundring hos Lægmanden, der med Flid søger at lære sin Jura at kende baade gennem Lovene og disses praktiske Udfoldelse ved Domstolene, at se, hvor haardhændet der tages fat paa en lille Indbrudstyv, der maaske er sulten, medens der, om jeg saa maa sige, tages med Glacéhandsker paa en Voldsmand. En Indbrudstyv er saaledes, uanset hans Motiver og Genstanden for Tyveriet samt det stjaalnes Værdi, sikker paa sine 8 Aars Strafarbejde (§229), medens den ulige farligere Hr. Stryg to Gange kan begaa Forbrydelser mod Smaafiger, inden Loven og Retten for Alvor sætter sig i Bevægelse. I det ene Tilfælde drejer det sig om en Forbrydelse mod Menneskeslægten egentlige Guddom, Guldkalven, i det andet Tilfælde drejer det sig kun om et Par Smaafiger af Almuen, hvis Værdi næppe kan ansættes i Penge.

Alt dette er imidlertid ikke Domstolenes Fejl. Dommeren har (Grundlovens § 74) i sit Kald alene at rette sig efter Loven. Det er altsaa Loven og Systemet, der skal og maa ændres.

Først og fremmest maa der oprettes et Asyl for forbryderiske Sindssyge, hvor de almindeligt farlige Kønforbrydere kan hensættes, indtil Asylets Læge tør erklære dem for ufarlige, hvilket praktisk set vil blive for Livstid.

Dernæst maa der ved Lov bertemmes, at alle Kønforbrydere skal underkastes en Retslæges Observation og Erklæring, forinden Domfældelsen.

Endelig vil, som Følge af disse 2 Punkter, de udøvende Jurister med Tiden lære at sætte deres Mangel paa Viden under en Skæppe, medens Retslægens bedre Viden lyser, aa en Stage.

Stilhoff.

Praktiserende Læge.

Beskyttelse for Samfundet.

Den Tanke, som blev udkastet af „En Abonnent“ i vort sidste Nummer, vil man nu søge at virkeliggøre, om end i en lidt anden Form end den foreslaaede. Landet over er der vaagnet en Følelse af Harme over den mandlige Raahed, som gør det usikkert for de legemligt svagere — Kvinder og Børn — at færdes ene. Denne Følelse vil man give Udtryk i en Adresse til Regering og Rigsdag, en stor, almindelig Adresse, hvortil Kvinder indbyder, men som man ogsaa

gerne ser underskrevet af Mænd. Man peger der paa to Ting, som de mest nærliggende Midler til større Retssikkerhed, nemlig en Styrkelse og Forøgelse af Politiet og saadanne Forandringer i Lovgivningen, som gennem Straf eller Indespærring vil medføre mere Sikkerhed overfor Forbrydere.

I Spidsen for Indbyderne staar Fru Astrid Stampe Feddersen, forøvrigt tilhører de alle Lejre rundt om i Landet. Vi skal senere bringe Adressens Ordlyd samt Indbydernes Navne. Foreløbig vil vi blot anbefale vore Læsere at optage denne Sag med Interesse — en Anbefaling, der dog næppe behøves overfor de Kredse, hvor vort Blad finder Indgang.

Fra Uge til Uge.

Paa Industriforeningens Februarudstilling findes bl. a. — fremstillet af Fru Emmy Kløcker — en righoldig Samling Modeller og Anskuelsesmateriale hørende til Hulda Lundins snart verdensberømte System for Haandarbejdsundervisning. Genstandene synes os næppe saa systematisk ordnede som ønskeligt; men enhver kyndig Haandarbejds lærerinde vil dog let kunne faa et Overblik over Systemet.

Ved Dsk. Kvstfs. Klubmøde 16. Febr. talte Fru Berg Nielsen om Undervisning i Husøkonomi for gifte Kvinder og unge, ugifte Arbejdssker. Hun foreslog, at Samfundet skulde danne foreløbig nogle Maanedskursus deri. Samtidig ønskede hun, at de af Frk. Steffensen saa godt paabegyndte Sykursus skulde fortsættes og udvides.

Under den følgende Forhandling enedes man om det ønskelige i, at der oprettedes saadanne „praktiske Kursus“ og valgte dernæst et Udvalg til at sætte denne Sag i Gang, bestaaende af Fru Berg Nielsen, Frk. Steffensen, Fru Ellen Plum, Fru Schrøder og Frk. Karen Blicher.

2den Marts vil Eline Begtrup — vor eneste kvindelige Højskoleforstander — tale om Højskolen.

Kvindelig Læseforening afholdt den 5. Februar 1903 sin aarlige Generalforsamling.

Formanden aflagde Beretning. Medlemsantallet var 1. Okt. 2172, og Bogsamlingen var forøget med ca. 1,200 Bind. Besøget paa Læsesalen var i stadig Stigen; ligeledes Bogudlaanet; dette havde udgjort 73,306 Bind. Der var holdt 8. Foredrag og Oplæsninger og en Fest paa Foreningens 30aars Stiftelsedag. Adskillige Boggaver og andre Gaver var tilkomre, deriblandt en permanent og en 20aars Friplads. Særlig nævnes Statens Tilskud samt det Spannjerske Legat til Oprettelse af 20 Fripladser for 20 Kvinder i trange Kaar i København og Frederiksberg.

Dansk Kunstflidsforening paabegynder 1. Marts et Frikursus for unge ubemidlede Piger fra By og Land i Hedeboeyning, Frysseknytning og kulørt Almuebrodering (Bondestil). Et Kureus varer for den enkelte to Maaneder med Undervisning hveranden Dag fra 9—11 i et enkelt Fag, men kan, om ønskes, fortsættes i et andet Fag. Undervisningen foregaar i Foreningens Lokaler Amagervej 33.

Foreningen leverer Materiale. Man indmelder sig dels gennem Foreningens Medlemmer, dels gennem Dansk Husflidsselskab og Kommunens Fortsættelsesskoler.

Dansk Forening

til

Kønsygdommenes Bekæmpelse

afholdt i Onsdags Møde i Industriforeningens Foredragssal. Etatsraad Jacob i dirigerede.

Hensigten med Mødet var at rette en Henstilling til Skolerne om som Led i Undervisningen at optage den samfundsnyttige Sag at give Ungdommen Kendskab til Smittefarens ved de veneriske Sygdomme og underrette dem om, at Kønsygdommene, rummer ligesaa stor Fare for Samfundet som Tuberkulosen.

Spørgsmaalet til alle skoleinteresserede, kvindelige og mandlige Pædagoger formede sig i Korthed omtrent saaledes: Er det tilraadeligt allerede i Skolerne at oplyse den yngre Slægt om en smitsom Sydom, hvis Eksistens man indtil for faa Aar siden ansaa det for upassende endog blot at vide Besked med?

Skoleinspektør Wøldiche, der først havde Ordet, tilraadede Skolerne at tage Sagen op og mente, at i Afgangsklasserne 6te Latin og 4de Real, var det baade naturligt og rigtigt at give de unge Mennesker Besked om disse Ting, før de træder ud i Livet. Naar det skete med Takt og Finfølelse fra vedkommende Lærers Side, kunde det sikkert lade sig gøre f. Eks. ved Naturhistorieundervisningen.

Dr. med. Pontoppidan foreslog, at Læger, der selvfølgelig vidste bedre Besked med Sygdommene end Lærerne skulde holde Foredrag i Skolerne om Sundhedslove m. H. t. denne Sygdom som enhver anden.

Viceskoleinspektør Rolsted udtalte, som Repræsentant for Folkeskolen, at han nærede Betænkeligheder ved at dele Undervisningen paa flere Hænder og foreslog at Hjemmene skulde give den fornødne Underretning dels om Kønsforholdet, dels om Kønsygdommene.

Skolebestyrerinde Frk. Jeppesen anbefalede for Pigebørnenes Vedkommende at give dem Underretning om Kønsforholdet paa et tidligt Stadium af Skoletiden, og gradvis hvor det maatte forekomme sammen med Undervisningen i Mythologi, Bibelhistorie, Naturhistorie osv. ganske jævnt og naturligt at fortælle dem om Kønsforholdet; derefter kunde man lettere senere tale om Sygdommene.

Frk. Henriette Skram fraraadede at undervise Børnene i de højere Pigeskoler om Kønsforhold og Kønsygdomme; og skulde der nævnes noget om disse Ting før Elven forlod Afgangsklassen, maatte det bero paa et rent personligt Skøn fra vedkommende Lærerinde, om de paagældende Pigebørn var modne nok til ikke at tage Skade deraf. Frk. Skram nærede mange Betænkeligheder ved at optage Sagen for de højere Pigeskolers vedkommende, og henviste til at „Dansk Forening osv.“ ved Smaasrifter burde vække Opmærksomhed og Interesse for sit Formaal, men ikke gennem Skolerne.

Skoleinspektørerne Thy, Kristensen og Husted-Petersen samt Skolebestyrer Schneekloth, Fru With og Læge Eli Møller havde Ordet. Denne sidste, der havde undervist unge Piger i 17 20 Aars Alderen, havde med dem gennemgaaet de kvindelige Kønsorganers Anatomi, og ikke fundet, at det var nogen særlig pinlig Opgave for Lærerinden (hvad flere af Talerne havde betonet stærkt) men mente, at det var

delige synes ikke vore daglige smaa Prøvelser i Modsetning til de Bjærg af Sorg, som har tynget paa Fortidens store Aander. Medens jeg tænkte derpaa, gik Tiden og Toget kom.

Passagervognen var fyldt med tyske Udvandrere med deres Tinbægere, Børn, Vadsække og utallige Bylter. Alle Ventiler var lukkede, Ovnene gløende og Luften kvælende. Da jeg havde anbragt min Kappe og Vadsæk paa et tomt Sæde, puffede jeg ganske rolig begge Dørene op med en Stok, lukkede for Ovnene og aabnede alle Ventilerne med Ildrageren. Men det himmelske Pust, der var mig saa velgørende, havde aabenbart den uheldigste Indflydelse paa de slumrende Udvandrere. Familiefædrene bandede rent ud; deres Ledsagerinder paa Livets Pilgrimsfærd fremsatte den Formodning, at vi maatte være ved at gaa nord paa, og da det tunge Dække af Kulos lettede fra Børnernes Ansigter, og den rene Luft fyldte deres Lunger og vakte dem til nyt Liv, satte de i med et entstemmigt Skrig af Glæde og Taknemlighed, som deres Forældre imidlertid udtvadede som et Udslag af Døds-

angst. Der var almindeligt Røre. Da jeg var kommet til Sæde og havde lagt mig ned for at sove, forblev jeg — den uskyldige Aarsag til Forstyrrelsen — ganske upaaagtet.

Vi naaede Freeport Kl. 3 om Morgenen. Da Dubuque Banegaarden laa omtrent en halv Mil paa den anden Side af Byen, sagde jeg til en enlig, gammel Mand, der stod rystende af Kulde for at modtage os: „Hvorledes skal jeg komme til den anden Banegaard?“ „Til Fods, Frue!“ „Men jeg kender ikke Vejen.“ „Der er ingen lil at følge dem.“ „Hvorledes skal min Kuffert komme derhen?“ vedblev jeg. „Jeg har et Æsel og en Vogn til at køre den paa.“ „Naa“, sagde jeg, „saa kan De, Æslet, Kufferten og jeg følges ad.“ Saa krøb jeg op i Vognen og satte mig paa Kufferten; den gamle Mand lo hjærtelig, da vi skumplede af Sted gennem den stille Bys Søle i Morgenens blege Stjærneskær. Netop da Dagen begyndte at gry, viste Dubuque sig med sine Højder og sin smukke Udsigt. Og efter en god Frokost og en lille Lur i den ansete Advokat, Myron Beach's

Hjem, var Nattens Sorger snart glemte.

I Juni Maaned 1871 rejste Miss. Anthony og jeg til Californien og holdt Møder om Valgret i mange af de største Byer fra New-York til San Francisco, hvor vi kom omtrent midt i Juli i den tørre, støvede Aarstid. Vi opholdt os paa Vejen i Uge i Salt-søbyen. Det var netop paa den Tid, da den store Godby-Udskillelse fandt Sted, da flere Hundrede Mormonfamilier afsvor den Del af deres Fædres Tro, som tillod Flerkoneriet. Af de forenede Staters Højesteret var der netop bleven taget en Bestemmelse, i Følge hvilken den første Kone og hendes Børn erklæredes for de eneste retmæssige Arvinger. Om denne Bestemmelse fremskyndede Udskillelsen ved jeg ikke; den gav os imidlertid den Fordel, at vi hørte alle Grundene for og imod Principet. De, der var imod det, hævdede, at det gjorde Mændene til Slaver. At underholde 4 Hustruer og 20 Børn var en slem Byrde for en Ægtemand. De Kvinder, som forsvarede Polygamiet, havde meget at sige til Gunst for det, særlig med Hensyn

Af Elisabeth Cady Stantons

Erindringer.

—0—

Da Skibene havde ophørt at gaa fra St. Paul til Dubuque, maatte jeg gøre en Omvej og tilbringe en meget ubehagelig Nat for at naa sidstnævnte Sted. Da jeg ved Clinton Station forlod Hovedlinien til Chikago, fik jeg den Fornøjelse at maatte vente i en lille Landsbykro til Midnat. Det var bedrøveligt, men da jeg havde Mrs. Childs Skitsen af Mme de Stail og Mme Roland ved Haanden, læste jeg om Napoleons Forfølgelser, af den første, og Robespierres af den sidste, indtil min Stilling sammenlignelsesvis syntes mig taalelig, og det lille tarveligt udstyrede Rum forekom mig som et Paradis i Sammenligning med Aars Forvisning fra Fædrelandet eller en Fængselscelle og Guillotinen. Hvor ubety-